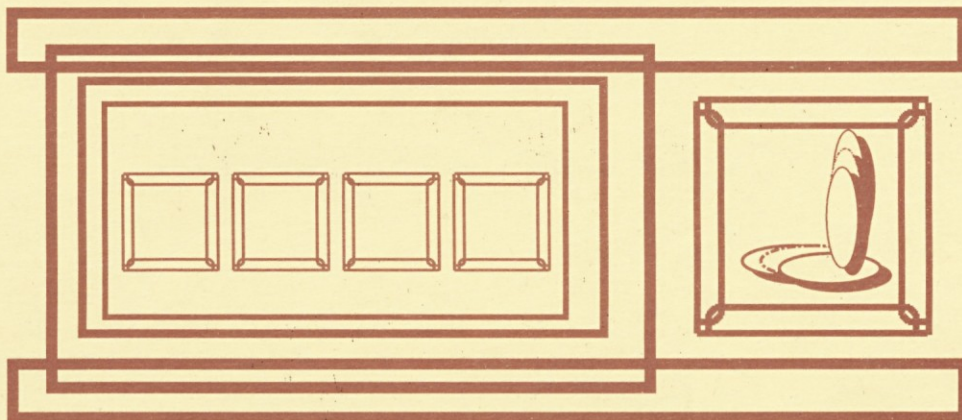
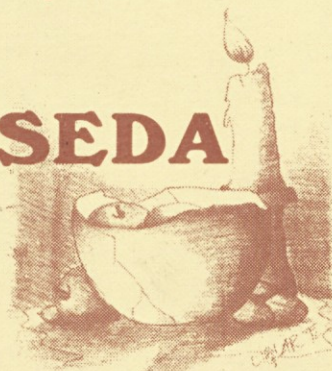

RAZOKVIRJENA

BESEDA

Literarna bera ptujskih gimnazijcev 1996/97
Ptuj, september 1997

D 42062

82-1

RA2

50 | 52963

17.2.1998

821.163.6-1 : 908 PTUJ

821.163.6-32

POSEBNA IZDAJA PREBLISKOV

*Naše resnično nagnjenje je poezija,
le da je naša usoda,
da moramo vse,
kar svobodno ustvarimo,
kasneje strogo dokazati.
L. Kronecker*

Kje je kaj

Uvodnik:	5	Jana Skaza:	<i>Za začetek...</i>
Dramatika:	6	David Bedrač:	<i>Jutri</i>
	42	Jana Skaza:	<i>Vrnitev Lepe Vide (odlomek)</i>
Poezija:	10	Metka Cafuta:	<i>Pero</i>
	13	David Bedrač:	<i>Elipsa</i>
	14	Valerija Štumpf:	<i>Dame z lepotilnimi obliži</i>
	15	David Bedrač:	<i>Neskončnost</i>
	16	Srečko Muršič:	<i>Večna vprašanja</i>
	17	Maja Mojzer:	<i>Bele zvezde...</i>
	18	David Bedrač:	<i>Predor...</i>
	19	Maja Mojzer:	<i>Spanec...</i>
	19	Valerija Štumpf:	<i>Mrtva</i>
	27	Srečko Muršič:	<i>Ljubezen na prvi pogled</i>
	32	Metka Cafuta:	<i>Nocoj</i>
	33	Stanka Letonja:	<i>Kitara najinih spominov...</i>
	35	Valerija Štumpf:	<i>S prsti stopam...</i>
	36	Metka Cafuta:	<i>Ti</i>
	37	Valerija Štumpf:	<i>Bobni ujetih zamorcev</i>
	38	Maja Mojzer:	<i>Poljubljam tvoje temne trepalnice</i>
	38	Valerija Štumpf:	<i>Jaz in jaz</i>
	47	Lidija Žižek:	<i>Še sanjavo odprta koža...</i>
	49	Domen Knez:	<i>Resničnost resničnosti resnice laži</i>

	50	Srečko Muršič:	Zakaj jaz?
	51	David Bedrač:	Nerazumljivo
	54	Valerija Štumpf:	Zmedenost besed
	56	Domen Knez:	Popolnost
	57	Srečko Muršič:	Voda
	57	Maja Mojzer:	Gledam...
	59	David Bedrač:	Gepard
	60	Valerija Štumpf:	Zaključevanje
Proza:	12	Jana Skaza:	Rojstvo novega jutra
	20	Lidija Žižek:	Gledam tihe noči...
	23	Dejan Kozel:	Nisi vedela ničesar o plašču
	25	Metka Cafuta:	Hrepenenje
	26	Metka Cafuta:	Praznina
	34	Dejan Kozel:	Eno
	39	Dejan Kozel:	Prva...
	48	Stanka Letonja:	Ti, ki si poslednji spomin nanje...
	49	Lidija Žižek:	Ustavim se...
	52	Stanka Letonja:	Najine ptice
	53	Metka Cafuta:	Razdvojen
	55	Jana Skaza:	Utelešenje hrepenenja
	58	Vladka Tucovič	Ujeti v odtujenosti
Zgodilo se je:	30	Valerija Štumpf:	Literarna delavnica kot OIV
Obrazi:	21	Jana Skaza:	Iskati moraš s srcem...
	40	Lidija Žižek:	So pesmi, tu pred mano

Trudili smo se...

Glavna urednica: Jana Skaza

Uredniški odbor: Tamara Jankovič, Domen Knez, Stanka Letonja, Maja Mojzer, Srečko Muršič, Jana Skaza, Matjaž Skaza, Valerija Šumpf, Lidija Žižek

Oblikovanje in mentorstvo: Stanislav Šenveter

Fotografije: Mateja Šmigoc, Jana Skaza

Risbe: Domen Knez, Matjaž Skaza

Lektoriranje: Aleksandra Pal

Naslovna stran: Stanislav Šenveter, Razokvirjena beseda, lit. priloga TEDNIKA

Tisk: Perutnina Ptuj d.d., PC Ptujška tiskarna

Po mnenju Ministrstva za informiranje Republike Slovenije št. 23/472-92 z dne 17.11.1992 so Prebliski proizvod informativnega značaja, za katerega se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Za začetek...

"Prva beseda, izgovorjena v tem univerzumu, je bila beseda kako. Sledila ji je misel. In odgovor. Sledil ji je čas, v katerem se je beseda zlila v oprijemljivo formo, ki jo vsi vsak dan prijemamo, vlačimo, predstavljamo od zgoraj navzdol in obratno. /.../ "

Tako se je začel uvodnik, januarja 1992, ko je kot priloga Tedniku izšla prva številka Razokvirjene besede, književnega lista takratnih dijakov naše šole, ki so bili zelo plodna literarna generacija.

Mi jim hočemo dokazati, da njihova zamisel ni bila Sizifovo delo in da tudi mi verjamemo, da bo beseda večno ostala. Sledimo jim, ker se zavedamo lepote poezije.

Res je. Mnogo volje in energije je potrebno zbrati ter ogreti srce za romanje po poti, ki vodi k poeziji. Marsikdo je nikoli ne zmore. Morda pa le doživiš, da počita strela in grom. Takrat veš, da se je splačalo občutiti Faustov trenutek in si dušo napolniti s to lepoto.

Tudi mi skušamo prehoditi to pot, čeprav so naši koraki včasih še precej negotovi. Podajamo roke pesniškemu svetu, iščemo v besedi in našli smo upanje za sončno jutro in svetel dan.

Jana

Jutri...

Učenec (obupan, izčrpan pade po tleh):

*Učitelj... Vi veste, zakaj,
zakaj je izginil nenadoma smeh,
zakaj me sonce slepi,
zakaj vse v plamenih gori...
Učitelj, zakaj?*

Modrec:

*Ni še konec, ni še konec sveta,
dokler še sonce sveti,
ni dobro vanj strmeti.
Ta luč slepi,
oko boli,
ni dobro vanj strmeti!*

Učenec:

*Toda sonce umira,
mar ne čutite?*

Modrec:

Čutim neznansko tišino...

Učenec:

Učitelj, ne gre mi iz glave...

Modrec:

Čutim...

Strah, bolečino!

Učenec:

Zakaj, zakaj se bojimo?

Modrec:

Strah nas je nas samih...

Denar! Zlato! Smrt!

Katero gobo boš izbral, učenec?

Mušnico rdečo, lepo,

kakor žamet,

da ti um zmračí in pamet-

in krjaželj...

Katero boš izbral?

Učenec:

Če gre za okus...ono drugo,

če gre za lepoto...

Modrec:

Vidiš, kako te objame,

vidiš, kako te prevzame

njena lepota?

Učenec:

Da...

Modrec:

Pravim ti...

Življenje je krog!

Moraš se upreti!

Vem,

teško proti vetru je leteti...

Učenec:

Naj se torej bojim življenja?

Modrec:

Ne, nikar trpljenja!

Naj pesem te vodi in vino,

živeti moraš, me slišiš?!

Učenec:

Da...

Modrec:

Ko bodo reke narastle,

ko se bo ogenj prižgal,

ko bo samo še tišina,

ko bo svetloba ugasnila...

Takrat, veš učenec

bo konec!

Učenec:

Zakaj?

Modrec (z nasmehom na ustih):

Ti boš prišel spet nazaj...

Se vidiva čez tisoč let,

morda takrat ti več povem

ali pa boš ti meni,

ne vem...

David Bedrač

Pero

*Veter mu je dajal ritem življenja in sonce ga je
grelo s svojimi nežno toplimi žarki. Lebdelo je v
zraku in se napajalo v neskončnem vodnjaku
ljubezni. Njegovi gibi so bili lahkotni, telo vitko in
duša neomadeževana.*

*Nato je prišel čas. Oblečen v črno haljo je opravil
svojo dolžnost - ga poteptal in mu vzel svobodo.
Tudi njegovi kriki mu niso pomagali - čas je bil
neusmiljen.*

*Pero si je ponovno želelo okusiti sladkobo
svobode in nežnosti sončevih žarkov - hotelo je
živeti. Njegova želja in njegova žrtvovanja so mu
dala svobodo. Postalo je okorno, a neranljivo
jeklo, ki mu čas ni mogel do živega.*

*Nikoli več ni moglo zaspiti v objemu vetra, vendar,
svoboda je bila njegova. Naučilo se jo je ljubiti in
negovati, saj je bila njegova stvaritev, prijateljica
in orodje za preživetje, z njo je bilo srečno.*

*Tudi sedaj je lebdelo, kljub temu da je vedno
ostajalo trdno na tleh. Lebdelo je v svojih sanjah
in sanje so mu vrnile življenje.*

Metka Cafuta

Rojstvo novega jutra

* * *

*Raztrgana nad črnimi urami
padam skozi pajčevino izročenosti
in vem,
da se bo naslednji dan rodilo
novo jutro.*

* * *

"Svetlobe bi rad," neslišno šepeta izmučeni glas v melanhonični noči. Medtem pa drobne kaplje polzijo po zaslonki prostora in pozabljajo, kako spremenljivi so letni časi.

Glas pa se sklanja v večnost somračja in klije, drobcen, scefran, prepreden z mednožjem ožuljenega semena. Svoj obraz je zamenjal s senco in veliki spor je razmazal po tleh. Na meji enakonočja se ugreza v odseve praznine. Potopljen v podolžni šiv časa teče skozi spiralni krog posmeha. Pluje v brezznačju izsanjane pesmi in v grozi nerazumljive odsotnosti si iztrga svoj obraz. V svoji naivnosti hrepeni po zastrtih smehljajih, kakor da je praznina glavni junak v igri resničnosti.

Posvetna smrt ga melje v raztolčeni dlani nepojmljivega ritma in znamenje nezadoščenosti ga potiska v enotnost stanja. Jedro spomina ga zaznamuje s tako srditim krikom, da se niti praproť v prosojni hosti ne spogleduje več s svežim preddverjem neba.

Izmučen obleži na tleh, pohojen in brez okostja. Izginil je Veliki Pok in obdaja ga le še grenkoben šum nemoči.

Pred zadnjim izdihom je droben kot svilena nitka, pa vendar še vedno išče zlomljeno smer, vse dokler se ne oklene novega jutra.

Jana Skaza

Elípsa

<i>Misel na širo vesolje,</i>	19
<i>v temo zavita skrivnost,</i>	20
<i>zvezde bleščeče in polje,</i>	21
<i>misel me vodi, tiha hitrost,</i>	22
<i>jasno nebo. O, sonca svetlost !</i>	23
<i>Sonce sivi... Nikar ne ugasni,</i>	22
<i>upaj! Zvezda še vedno živi,</i>	21
<i>nočem, da se mi oko izgubi,</i>	20
<i>Pluton pa se dalje vrti...</i>	19

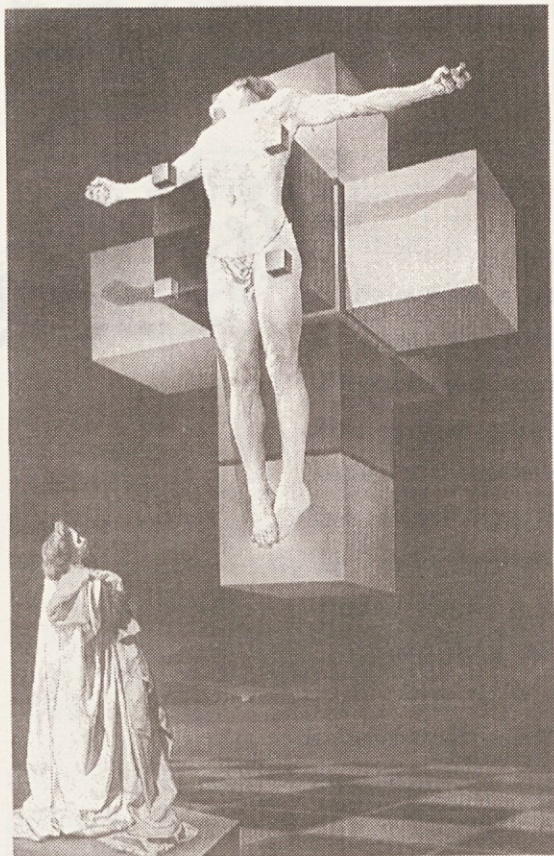
David Bedrač

Dame z lepoutilnimi obliži

*Dame z lepoutilnimi obliži tekajo
po sobah z vonjem po baziliki.
Svila jim daje oporo namesto kože
in lan jim je hrbtenica.
Napudrane lasulje se pogovarjajo
o svoji prebledeli barvi
sedeč na votlih glavah svojih lastnic.
Čevlji s petkami iz porcelana
ropotajo v ritmu stepa,
ko jih osvajajo kavalirji v srčkastih
dokolenkah z luknjami na prstih.
Cekini kar padajo po marmornem podestu,
ki poka pod težo utvar in šminke.
Ali je pust?
Ne!
Le dvorne dame kažejo premoženje
in galijo svoje bele prsi
z upanjem na dragulje in smaragde.
Dame z lepoutilnimi obliži,
napudranimi lasuljami, umetnimi trepalnicami
in z zlaganimi mislimi so spet na lovu.*

Valerija Štumpf

Slika surrealističnega slikarja Salvadora Dalija ob razmišljanjih o hiperkocki (op. ur.)

Neskončnost

(objavljeno v Preseku)

Kaj je neskončno?

*Neskončen je čas,
neskončna je cesta, ki nima
konca...*

*Neskončna je
svetloba sonca in vesolje,
globoko morje in obzorje,
kjer se tisoč barv
zliva v neskončni vzorec...*

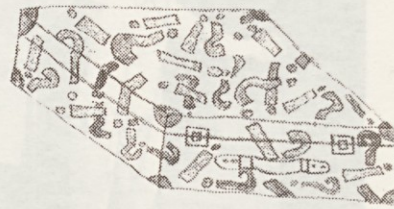
*Saj se tudi nebo
nikjer ne konča,
v naravi pravzaprav nič nima
konca!*

*Prav si imel Escher,
neskončnost je čudna,
tako nenavadna,
da misel je trudna,
ko veš,
da nekaj preprosto nima konca...*

David Bedrač

Večna vprašanja

*Zakaj na svetu ni luči,
ki temo delala bi?
Zakaj človek živi,
zakaj si dela skrbi?
Zakaj je vojn toliko,
zakaj je svet dobil okroglo obliko?
Zakaj mušica mi po zvezku leze,
zakaj poznamo sirventeze?
Zakaj brez kisika ne moreš dihati,
zakaj ura neha nihati?
Zakaj trava ja zelena,
zakaj na primer ni rumena?
Zakaj se svet vrti,
zakaj ptica leti?
Zakaj ljudje moramo spati,
zakaj njivo moramo orati?
Zakaj neradi se učimo,
zakaj raje govorimo?
Zakaj obstajajo države,
zakaj svet nima raje ene glave?
Zakaj sonce večer zaide,
zakaj drug' dan spet vzide?
Zakaj jaz trpim,*

zakaj se drugič spet smejim?

Na svetu ni noben kraj raj,

zakaj, zakaj, zakaj, zakaj?

Srečko Muršič

** * **

Bele zvezde na črnem nebu.

Tepejo se, katera je svetlejša.

Z vsakim udarcem ugasne del nje

in z vsakim udarcem, ki ga odda,

dobi to izgubljeno svetlobo nazaj.

*Prav zaradi tega je bila bitka večna,
saj se svetloba pretaka iz ene na drugo.*

Poglej! Poglej v nebo in videl boš

kako kdaj pa kdaj zažari.

Prav to je ta svetloba,

ta izgubljena svetloba, ki se pretaka.

Maja Mojzer

* * *

Predor...

*V dalji sveti luč rumena,
kakor biser se blešči...*

Luč!

Svetloba!

*Razodeva vse skrivnosti,
vse lepote in slabosti,
jezo, žalost in veselje,
vse ljubezni in kreposti,
žar življenja,
dar modrosti -*

um!

*Kdo bi neki razumel,
kdo?*

*Temno brezno,
sto poti,*

*da dotaknem se luči,
da spoznam kdo sem...
in kaj je duša...*

Človek je duša.

*Duša-blodnjak, labirint,
temno brezno stotih poti,
teme, skrivnosti, slepeče luči...*

Glej, novo rojstvo!

*Človek je neraziskana skrivnost,
človek...*

David Bedrač

* * *

*Spanec! Spanec me grize.
Z muko premikam svinčnik po listu.
Možgani mi odpovedujejo.
Vsak čas bodo padli skupaj
kot opilki železa, ko odmakneš magnet.
In kaj jih bo spravilo pokonci?
Noč. Naspana noč.
Dala jim bo energijo kot jo voda da roži.*

Maja Mojzer

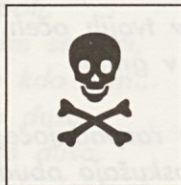
Mrtva

*Grizeš kožo s svojega telesa,
kri se meša s solzami morečega gorja.
Vzhajaš kot nova zvezda na razpokanem nebu.
Rasteš, kot raste novo jutro.
Bujno zelenje se razcveta v tvojih očeh,
ko se tvoje sanje spletajo v gnijoč
venček smrdečih kalužnic.
V prste si polagaš ostanke razpadajočega telesa.
Kristalčki posušene rose poskušajo obuditi
nasmešek, ki je pomodrel zarisal tebe.
Pajčevina trdno veže tvoja prsa,
jezik se ti prebada z veliko skalo
pribit na steno sive mavrice.
Srepeči pogledi delajo luknje v mojem čelu
in ti prehajaš skozi mrtvo obzorje nove misli.*

Valerija Štumpf

Gledam tihe noči. Znova se mi odprejo oči spominov. Temno je okrog mene. Tlak se zvišuje. Tisoč jih gre proti meni. Beli obrazi. Tisoč jih lega name in pazi na vsak moj dih. Čuvam jih globoko zakopane v moji bolečini. Čuvam jih pred svojo vestjo. Nekaj temnega mi vedno bolj tišči glavo k tlom. Boli me. Kričala bi. Bojim se pajkov, ki spletajo mreže v kotu te zanikrne sobe. Čakam. Postajam živčna. Prvič mi je. Nič ni v njegovih očeh. Prizadene me. Niti iskrice, le gnus pred neizkušnostjo, ki nerodno vre iz mojih gibov. Tresem se. Potrebujem nekaj močnega. Vstanem. Lahko bi zbežala, še imam čas. Pa ne. Preveč me mika konec. Naredim precej dolgo belo cesto... Potem se zasmejem. Udari vame. Vedno znova, ne čutim več gnusa in vonja po plesnobi, le... Precej hladno je. Vidim svojo sapo. Spominja me na cigaretni dim. Hitreje. Potem je vsega konec. Zaprem oči in nič ne mislim. Čez čas se pojavi misel. Drugačna. Stvarna. Taka, ki ne lebdi. Vprašam, kje je WC. Porinem prst globoko v žrelo. Bruham. Počasi se splazim ven. Zunaj je sonce.

Lidija Žižek

Iskati moraš s srcem ...

Mali princ je prehodil puščavo in je srečal samo eno cvetico, čisto navadno cvetico...

"Dober dan," je rekel Mali princ.

"Dober dan," je rekla cvetica.

"Kje so ljudje?" je vljudno vprašal Mali princ.

Cvetica je nekega dne videla karavano, ki se je pomikala mimo.

"Ljudje? Mislim, da jih je kakih pet ali šest. Že pred leti so šli tod. Nikoli ne veš, kje bi jih iskal. Veter jih podi pred seboj. Korenin nimajo, to je tisto."

"Zbogom," je dejal Mali princ.

"Zbogom," je rekla cvetica.

"Ljudje pri vas," je rekel Mali princ, "negujejo pet tisoč vrtnic v enem samem vrtu... in ne najdejo v njem, kar iščejo..."

"Ne najdejo..." sem odgovoril.

"In vendar bi tisto, kar iščejo, lahko našli v eni sami vrtnici, v enem samem požirku vode..."

"Seveda," sem odvrnil.

In Mali princ je pripomnil:

"Toda oči so slepe. Iskati moraš s srcem."

Antoine de Saint-Exupery

Pred triinpetdesetimi leti je med izvidniškim poletom izginil - recimo odšel na svojo zvezdo iskat svojo cvetlico - pisec številnih presenetljivih del, med njimi ljubeznivega "Malega princa", Antoine de Saint-Exupery (1900-1944).

Jana

Nisi vedela ničesar o plašču

S katerega neba si me zagledala in se spustila name, če si se. Mar si videla luč? Ali si videla senco? Ali samo telo, odeto v star, luknjast plašč?

Mar si me sploh videla?

In če si, si me dobro videla? Te je slepil odsev, ki je prihajal naravnost iz lukenj mojega oblačila? Si me slišala, kako slabo sem dihal in se napenjal? Kako jedel bube in črve, ko sem vse ostalo sam požgal.

Si čutila vodo, ki se je dvigala tja do tvojega neba, ko se je izločila iz mojih por.

Nisi videla las, ki so se cepili in smrdeli, ne od gub visečega čela?

Nisi videla rumenih zob od strupov, ne sline?

Nisi me videla, ne spolovila, ne telesa!

Nisi videla ne v mene, ne skozi mene.

Ničesar nisi mogla videti, saj me sploh ni bilo!

Pa si prišla. Bila si ti in moral sem priti še jaz.

Iz nič si me povlekla, skozi luknje mojega plašča in zdaj sem tu

in ti boš z njim odšla

in jaz bom ostal takšen, kakršnega me nisi videla

in bom brez plašča

in ti me boš lahko videla.

Samo ti si še tu.

Grize, ko jem, ko molčim in se delam, da igram, pa vendar sam ne vem ali sem ali igram, grize me in me plaši, ko pogledam za tvojimi stavki.

Grize in razjeda me. Čemu in čemu? Le čemu in kako si videla kar si, ko me ni bilo. Lažeš! Zavestno si me iskala. Našla si me in zdaj kos za kosom režeš in raziskuješ vse izpod raztrganega, starega plašča.

*" Dam ti nekaj besed iz ust, izpod jezika ti jih dam, gospa. Oprosti!
Gospodična, zala in lepa in, če pokvarjena, še ne vem. Črkuj si jih, sanjaj!
Prevedi, sleči jih pomena, kot bi mene plašča, pa bo vse zaman, gospodična
Bovaryeva! "*

Dolgo sem živel s plaščem, ki me je učil, če že drugo ne, krpati plašče.

Če bi bila volkova

in bi jaz ne nosil plašča

in ti ne bi prihajala iz drugega neba, bi občeval s teboj.

*Pravim, če bi bila volkova, ker bi te takrat poznal in mene ne bi nihče iz
vse množice, ki bi se naslajala in se z očmi plazila po najinem početju,
poznal.*

Bi tudi zdaj, pa ne vem, če bi ti bilo všeč...

Odhajaš, ne dohitevam te

in moj plašč nosiš s seboj.

In ne bom te več videl.

In njega ne.

Dejan Kozel

Hrepenenje

Znova razočarana in zapuščena. Mraz obdaja moje telo, srce mi umira in hrepeni po lepoti ljubezni, po življenju. To hrepenenje mi daje živeti in me hkrati ubija- ubija moje sanje, ki niso več moje; posvetila sem jih tebi.

V mraku, ki me obdaja, si edina luč ti. In želim si, da bi nekoč bila poletna ploha in te ujela na enem izmed tvojih samotnih sprehodov. Nekje, kjer bi bila le ti in jaz... skupaj.

S kapljami bi polzela po tvojem telesu in ga poljubljala, strastno in nežno hkrati. Z njimi bi lahko čutila toplino tvojih ustnic, ujela bi se v tvoje rahlo valovite lase in se igrala z njimi.

Polzela bi nežno, počasi, a viharo, in izprala bi vso tvojo žalost, samoto in razočaranje. Lesk v tvojih očeh bi lahko postal lesk nekoga, ki ljubi, nekoga za katerega je svet neminljiva radost, ki daje. In ljubil boš reko, sonce, življenje in morda tudi mene. Tam nekje na poti, boš ujel svoj smisel.

Ko bo mraz zmagal v bitki z mojim telesom, bom kljub temu živela. Živela bo moja ljubezen svetla, nežna, topla, večna kakor sonce... in namenjena tebi.

In ko ti bo nekega poletnega dne sonce ogrelo telo in dušo, vedi, da bom to jaz.

Metka Cafuta

Praznina

Praznina s svojimi strupenimi kremplji trga mojo dušo.

*Kje si, nevihta strela,
da udariš v to samotno drevo,
da mi podariš vsaj del svoje eksistence?*

Nate čakam... nate.

*Kje si, blisk, kje si, grom,
da zapolniš to praznino,
da ubiješ to ubijajočo me tišino?*

Nate čakam... nate.

*Iščem ljudi. Vem, kje so, pa ne znam priti tja. Tja, kjer imajo besede smisel
in se z njim nežno poigravajo. Tja, kjer sanje sanjajo svojo zgodbo, zgodbo,
ki osrečuje.*

*Imam besede, a so pogreznjene nekje globoko, imam sanje, a so prazne -
brez življenja.*

Imam čas in njegovo neskončnost in imam svojo minljivost.

Minljivost, ki ubija srečo, trenutke, iskanja, ... praznino.

Metka Cafuta

Ljubezen na prvi pogled

*Ko sem prvič te v šoli zagledal,
sem mislil, da se bom vsemu odpovedal.
Gledal sem te in opazila si me.
Takrat mi bilo je srce
in trepetale zelo so mi noge.
Tvoj pogled, tvoja lepota,
jaz pa zate najbrž samo sramota.
Veriga boleča in skrita,
okrog srca ovita,
bila je ob pogledu nate prebita.
Ko s prijateljem te gledala sva,
kot angel lepa si bila,
pa vendar si takrat odšla.
V tem trenutku nisem mogel k sebi
in ni bilo sekunde, ko nate mislil ne bi.
Nate mislim dan in noč,
vsaka misel spreminja se v joč.
Če tvoje ljubezni ne morem imeti,
bom pač moral kmalu umreti.
Kot kamen so težke moje solzé,
ki mi vedno bolj po licu polze.
Ko vidim tvoje oči,
mi srce spregovori,*

da le malo je ljudi

takšnih, kot si ti.

V mislih s tvojo podobo zvečer zaspim

in z njo se jutraj tudi zbudim.

Moje delo, moji prijatelji,

vse to počiva,

le misel nate v meni prebiva.

Vate zelo sem se zaljubil

in kmalu bi rad te poljubil.

V dobrih časih bi s tabo lepo se imel,

v slabih s tabo bi trpel.

Zate naredil bi čisto vse,

če ti z mano hodila bi le.

Iz ust teh besed ne dobim,

ker si preveč odgovora želim.

Dobro poslušaj svoje srce,

spodaj obkroži DA ali NE.

Če DA si obkrožila,

tega dneva ne boš pozabila.

Če pa si se za drug odgovor odločila,

potem pa upam, da me ne boš nikoli pozabila

in me vedno v srcu boš nosila.

Sedaj pa se v tej pesmi poslavljam

in se v odgovor tvoj poglobljam.

In ko ga bom dobil,

115

se bom v solze zлил.

Če bodo solze vesele ali žalostne,

pa je od sedaj v rokah tvojih vse!

Vprašanje:

Ali bi hotela ti z mano hoditi?

Odgovor:

DA

NE

6.8.1996

Srečko Muršič

Literarna delavnica kot OIV

Kot je že v navadi, je tudi v tem šolskem letu gimnazija izvedla obvezne izbirne vsebine (OIV), med katerimi ni manjkala niti literarna delavnica. Vodil jo je pesnik, Aleš Šteger, bivši učenec naše šole in eden izmed začetnikov Razokvirjene besede.

Majhni peščici mladih ustvarjalcev je ponudil pomoč, svoje znanje in izkušnje. Z veliko vnemo je prebiral naše pesmice in zgodbice. Svetoval nam je, kako strniti misli v neko zajeto vsebino in nam pomagal pri naših prvih, včasih kar malce negotovih korakih. S tem je ustvaril prijetno delavno skupnico. Med nami je vladalo prijateljsko vzdušje, čeprav se do takrat nismo vsi poznali, a družila nas je ena velika skupna ljubezen: poezija.

V teh nekaj uricah druženja smo se med drugim poglobljali v poezijo Dekleve, Udoviča, Jesiha in Grafenauerja, pozabili pa nismo niti na pesnika Franceta Prešerna.

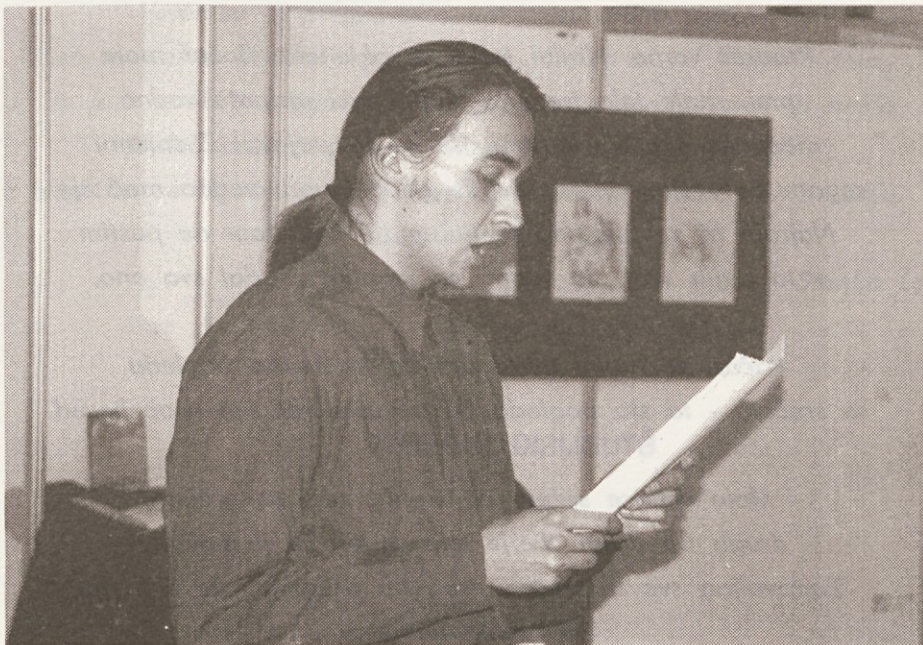
Brez zadržkov nam je Aleš podajal kritike, ki nam bodo v prihodnje prav gotovo v veliko pomoč.

Prav v tej literarni delavnici pa so se začele rojevati ideje o našem nadaljnjem druženju in nedvomno je posledica tega ponovna izdaja Razokvirjene besede. Kot pravi Platon:

"Mladi niso posode,
ki jih je treba napolniti,
so le bakle,
ki jih je treba prižgati."

In ko se bomo vsi poglobili v pomen teh besed, bodo naše literarne delavnice prav gotovo še bolj obiskane kot do sedaj.

Valerija Štumpf

Nocoj

*Moja roka polzi... pošasi, nežno. S konicami prstov
rahlo božam tvoje telo. Tvoje ustnice počivajo na
mojih in jih ljubkujejo.*

*Zdaj, tukaj ni besed, ki bi lahko prizadele ali osrečile,
sva le jaz in ti ter najini telesi, ki pojeta svojo
pesem - pesem ljubezni.*

*Prodreš vame. Najini telesi se okleneta. Božaš moje
prsi, moje telo trepeti. Najini srci utripata vedno
močnejše, skupaj, v ritmu, ki ga ustvarjava. Z rokami
segam po tvojem telesu ter se ga oklepam vedno močnejše.
Najraje bi zavpila, da te ljubim, a besedam ne pustim
v ta najin svet. Še vedno se utapljava, zdaj sva eno.*

*Počasi se najini telesi umirita in najina pogleda
se srečata - to sta pogleda, ki povesta več kot tisoč besed.*

ŠTUDIJSKI ODDELEK

*Moje ustnice sežejo po tvojih, zdaj se grejeta,
druga ob drugi. Tvoje telo se privije k mojemu.
Zadovoljna sva in srečna drug ob drugem - le ti in jaz
in najina ljubezen.*

Metka Cafuta

Kitara najinih spominov...

*V temi iščeva žarke svobode. Molči in midva ji zaupava.
V njenem molku sva se našla in spoznala resnico - premalo
je prostora za oba. Z dlanmi sva se oklenila senc, ki so se
zapletale ob trne najinih rož. Jedla sva zrak, ki sva ga dihala.
Ležala sva objeta, da sva ogrela solze, ki so mrazile najina
obraza. Oči so nemo zrle v spomin, ko so dežne kaplje rosile
najini goli telesi.*

*Veter se je poigraval s konicami tvojih prstov,
ki so se nežno dotikali njenih strun. Plahko si zrl v njeno telo,
ki te je z zvoki pomirjalo. Dvigovala sta se nad menoj in nekje
daleč stran sta vajini telesi spet legli v travo...
v temi sta se izgubila, nekje med spomini, ki so bili samo sanje.
Nikoli nisva bila ti in jaz...*

Stanka Letonja

Eno

Labod ob njej sem. Plavam z njo in jo ljubim. Dolga vratova se prepletata kakor soneti v vencu. Skupaj ustvarjava sen vseh parčkov. V nedrih ljubezni poslušam bitje njenega srca. Ne verjamem, da je vse usoda! Ali pa. Neveden sem ob vsej zvočnosti njenih vzdihov. Želja je ona! Ali ne. Srpaste misli se zatikajo v nitkastih organih. Pomen biti ali ljubiti postane eno. Vnovič drsim ob njej in ona ob meni. Prepotena se vroče ljubiva naprej. To ni navadna ljubezen, ne običajen odnos. To je nadzemeljska bit, ki snuje eno iz dveh.

Jezika postajata neustavljiva. Opletata in okušata kot tisoče drugih. Logična nadaljevanja postajajo nekaj drugega, postajajo kaosna. Mišice vsega telesa se upirajo volji. Niso sposobne opravljati duhovnih del. Čeprav že sto postaj, se ne ustaviva. Vrhuncu še ni usojeno, da prekine igro. Roke gradijo hiše, nebotičnike, zidajo stolpnice, stavbam ni več videti vrha. Napetosti ni. Mehko je in teles ni več čutiti. Stiski so tako močni, da prično pokati medenične kosti. Boli ni čutiti. Zavest zgine v obliki energije in se zgubi v brezmejnosti veselja. Kriki, ki naju spremljajo oglušijo mimoidoče. Trgajo se membrane dneva naokrog. Ustnice, nežne, nabrekle od pritiska krvi, se umikajo vojski zobovja. Čistka po koži. Tek mine, ko zmanjka srca in kože in mesa, ko ostanejo le kosti. Ni naju več, eno sva in ljubiva se še naprej.

Dejan Kozel

* * *

S prsti stopam po steklenem listju.

Za mano kličejo barvni cvetovi.

*Spajam se z jutranjo zarjo
rdeče barve, ki se razliva po
sestradanem nebu.*

*V oblakih si rišem podobe tvojih
potez. Nasmeh na kosti, oči v kamnu,
lasje v pšeničnem polju, ki v najinem
taktu nežno valovi in buta ob
boke trdo vezanih knjig.*

*Razsipam se preko morja in ti
po mrvicah pobiraš moje napeto telo.
Izgubljam se v globini tvojih oči,
kakor znanilec dobrega v objemu
zle slutnje.*

*Objemam tvoje močne roke in
v deliriju pod vplivom otipa
zapiram preutrujene oči od tebe.*

Valerija Štumpf

Ti

Lebdenje nad neskončnim morjem želja, polzenje solza, katerih pot nima utemeljenega vzroka, smeh, ob stiku z nedosegljivo srečo in radost z neizdanim namenom- vse to mi daješ ti, ko nepričakovano, a zaželeno, hrupno in hkrati potihoma vstopiš v moj svet.

Razumem tvoj neizrekljivi smisel, ki daje življenje vsemu dotakljivemu. Ob tebi hodim, kreiram novo zgodbo in neučakano hitim novemu cilju nasproti.

Vse uničajoče bridkosti me zapustijo. Tvoja žarka svetloba jih uniči; scvre njihovo ubijalsko telo in pogoltni njihove zle namene.

Tako mi daješ lahkotnost, da lahko radostno lebdim v neskončnosti mojih želja, ki zdaj, dan za dnem, košček za koščkom, postajajo realnost.

Metka Cafuta

Bobni ujetih zamorcev

*K nebu dvigaš železne roke
iz katerih se počasi usipa megla
časa.*

*Žarečo kroglo ognja ponujaš
človeku iz jantarjeve puščice.*

*Ujet v smaragd zelene barve
puščaš za seboj šopke praznine.
Nastajaš v trenutkih utrinkov
nezemeljskih bitij, ki šivajo lesk
v rjavooko porcelanasto punčko
brez ene noge.*

*Brišeš prah potujoč v depresijo
betonskih klad.*

*Skozi stene hodiš nezavedajoč se
svojega bistva.*

*Matica pije nektar z golega telesa,
ki se ti brez sramu sonči na
razklanem kamnu.*

*Barve neba se prelivajo po tvojem
hrbtu in
tvorijo tanko silo tvoje pohujšljive
narave.*

*Moji prsti počasi drsijo po nežni,
napeti koži tvojega obraza.*

*Prisluškujem ozadju in divjemu
bobnanju*

ujetih zamorcev.

*S pavjim peresom kitim goste lase,
ki ti prosto padajo na napete opne
bobnov ujetih zamorcev.*

Valerija Štumpf

* * *

Poljubljam tvoje temne trepalnice,
ki niso več kot neka stvar na tvojem prelepem belem obrazu.
Plave oči se kopajo v njihovem ozadju. In tam nekje v sredini
se ziblje črna pika, v kateri vidim svoj odsev.
Kot eno samo črno brezno je, v katero lahko padeš
in se iz njega nikoli več ne vrneš.
Bojim se, da bi se izgubila v tvojem breznu sredi prelepe modrine.
Kajti če se mi to zgodi,
potem nikoli, nikoli več ne bom
mogla poljubljati tvojih trepalnic z modrino v ozadju.
Maja Mojzer

Jaz in jaz

Moj obraz, tvoj obraz.	Pojem. Brez posluha kričiš.	Pišem pravilno.
Moja roka, tvoja roka.	Češem lase. Kuštraš jih.	Mešaš črke.
Padam. Padaš.	Pišem pesem. Bereš jo.	Berem gladko. Si
Kričim. Jokaš.	Zabijam se v steno. Iščeš	nepismena.
Otepam se prahu.	blazino.	Spim. Bediš.
Smeješ se mi.	Govorim resnico. Lažeš.	Mižim. Gledaš.
Trgam rože. Teptaš jih.	Igram smrt. Tekoš kot nora.	Hočem zbežati.
Dvigam glavo. Spuščaš		Uloviš me.
jo.		
Govorim. Blebetaš.		
Plešem. Skačeš.		

Valerija Štumpf

Prva...

Je lahko Bog, sam Bog naredil zame sedaj kaj lepšega, kaj srečnejšega? Pari tvojih nevidnih solz so me zbudile. Prebudil se je tisti del, ki še nikoli ni čutil drsenja svetlih lis po obrazu. Nikoli videl barv, ne cvetov, ne dreves in lučic na nebu. Ni slišal ne ptičkov, ne glasbe, ne ljudi. Del, ki ni čutil.

Drobec. Neznaten drobec v naključnih odsekih je razgrnil prašnate zavese, odprl okna in spregovorilo se je. Glas, edini glas je zvenel dva dni.

Prišla si. Poskrbela si, da si me opraskala, ko nisi vedela, da si ne znam oskrbeti ran. Vedno globlje si tiščala svoje besede in končno resneje ogrozila moje spanje. Jeziki druge so postavljali nova in nova vprašanja, ki so vozlala moj razum.

Dvom! Dvom in nesrečno upanje sta bili prvi brazgotini, ki sta grdili moj obraz.

Sila po sreči in korenine, ki so pričele poganjati iz semena tvojega drevesa, padlega na moje prvo spomladansko polje, so me prepričevale. Izkoriščala si moje gostoljubje in jedla in pila, ko sem bil sam pijača in hrana. Priznam, da si mi vračala. Kakor hitro si vzkalila, prvič ozelenela in se stegnila proti oblakom, si pričela odlagati listje ne mene, tvojo podrast. Čeprav si bila odvisna od mene, si gospodarila z menoj. S svojo posebno krošnjo si me krasila, mene in mojo zemljo. Še prerano je bilo, da bi prišel kdo mimo in naju občudoval. Rasla si čez noč. Bujno si menjavala barvo in se debelila, čeprav se nisi niti malo postarala. Nisi bila več drevo, ne najiminitnejša rast na tem svetu. Ne! Bila si ženska.

Prati, se ustavljajo na tipkovnici, odreveneli od stresa, od stresov in strupov, ki jih ob smrti oddajaš in puščaš v meni.

Pustila si, da sem vohal in gledal tvoje telo. Goltal sem te skozi oči in okušal. Vem, da je Bog hotel, saj si proti moji volji skladna z mojimi rameni, prsti in mislimi.

Tvoj obraz mi noče, noče mi iz... Nimam moči, da bi ga pohodil, zbrcal in vrgel skozi okno, da bi izginil.

Bog, zakaj? Približal si mi jo. Dovoliš ji, da upravlja iz moje glave. Počutim se kot orodje, primerno le za najslabša dela. Tvoj suženj sem postal.

Adam in Eva.

Eva mi ponuja prepovedano jabolko. Priporočena mi kaže, jih lupi in je pred mano, medtem ko stradam. Eva, sonce, ki ga gledam, čutim, slišim, a je daleč, daleč, višje od mene.

Dejan Kozel

So pesmi, tu pred mano

Biti pesnik... Biti pesnik pomeni biti pesnik biti. Biti pa ne pomeni samo živeti, ampak, morda, predvsem umirati. Četudi še ne umiramo, čeprav šele zorimo, vemo, da smo umrljivi. JAZ CELO ŽIVLJENJE ZORIM... Vsak hip. Tu in zdaj. Čutimo, občutimo, da nam življenje uhaja, tudi tedaj, ko smo ga najbolj polni. Iz tega občutka vznika želja, da bi ušli uhajanju. Ob novem izviru, v tišini nemega snovanja, vrelca krvi, je studenec pesništva. Studenec, iz katerega svoje življenjske moči ne srkajo le siceršnja bitja, ampak jo pohlepno pijejo tudi bitja, ki so pripravljena zarezati v žilo, da bi prehitela življenje. Pesnjenje je podobno odtekanju krvi, vendar to ni odtekanje v nič! Pohlepno pijte, vedno znova zajemajte iz globokega vodnjaka Grafenauerjevih pesmi.

Niko Grafenauer je stopil v slovensko književnost kot mlad, samozavesten pesnik na začetku 60-ih. Prva Grafenauerjeva zbirka je Večer pred praznikom in s prvimi stihmi pesmi Biti izpoveduje svojo ustvarjalno slo:

"Srh nemega snovanja me prežema?

Vročnost sladka bol..."

Zunaj vseenost, znotraj pričakovanja, želje po nežnosti, prijateljstvu. Obdaja nas samota in se čutimo same. V pesmi MEHKOBA pove to Grafenauer na preprost način: "SAM SEM/V ČASU, MODREM OD MRAKA..."

Samota te sili k molku. Molk pripada besedi, oba skupaj pa pripadata človeku. Človek, potisnjen v samoto in molk, je v stiski. O tej stiski Grafenauer govori v pesniški zbirki STISKA JEZIKA (1965). Smrtna stiska in bivanjska samota se rojevata druga iz druge. Kaj ju tedaj sploh lahko odrine, prežene, premaga? Odgovor na to vprašanje najdemo v Grafenauerjevi poeziji sami! Vendar šele v ŠTUKATURAH (1975). Znebiti se nič, ki je zgolj nič biti. Niča, nezapolnjene samote. Profil samote, SKRIVNOSTI napisane na doraščajočo mladino. Tu postane samota nekaj prijaznega, skorajda zatočišče, ki ne mara nemira in radovednih oči. Zato najraje izbira /SAMOTNE POTI/. Zadnja beseda pesmi NIČ je beseda biti. Vedno znova večno sanja: biti nič, a vendar biti. Zakaj vrača se, kamor mu lahko sledi le malokdo. K vse-enosti sveta-PSALIMPESTI (1984). Simbolna celota prepredena z ljubezensko poezijo. Ljubezen objema moškega in žensko, njuna združitev pa ne mora biti nikoli popolna. Poezija, deset elegij s skupnim naslovom IZBRISI (1989). Zaveza med poezijo in smrtjo prekrije skoraj vso obzorje. V svetlobo iztegnjena daljava vabi, vabi v neizmernost. Čez. Vse se širi, utrinja se /UP ZA UPOM/, poezija se steka v /GLUHONEMI STIH/ in /BREZ IZHODA SMO STISNjeni V TLAK BIVANJA/. In še obstaja /DRUGA STRAN NEBA/. Tudi vase zagledan izbris, je zagledan v odprto. Pred starejšimi od strahu obnemi prav zaradi tega, ker ga ne moremo izbrisati, težinsko izbrisati.

Niko Grafenauer (5.12.1940)

Po končanem študiju na Filozofski fakulteti je Niko Grafenauer dalj časa živel kot samostojni književnik, nato pa se je zaposlil kot urednik Mladinske knjige. Zdaj je glavni urednik in direktor založbe Nova revija. Je pesnik, kritik esejist in prevajalec. Za otroke in mladino piše poezijo in pravljice.

Lidija Žižek

Vrnitev Lepe Vide (odlomek)

LEPA VIDA:

Dvigni glavo.

Tvoje izčrpano telo mora vstati

BANI:

Ovit in prepreden sem z grenkobo.

V ustih mi pelin razjeda jezik.

LEPA VIDA:

*Moraš odgrniti kovinske zavese iz svojih vek,
da se bo lahko svetloba razlila
pod tvojo kožo.*

BANI:

*Temne sence se plazijo po mojem telesu
in po hrbtu me praskajo
s svojimi grabežljivimi kremplji.*

LEPA VIDA:

*Tvoje okamenele roke morajo
objeti predporodno ravnovesje.
Vrni se v zakockano delto kalejdoskopa,
kjer so odveč vsa vprašanja.*

*Nalahno pojdi čez obledele fotografije
in videl boš,
kar bi lahko razbilo tvojo brezdanjost.*

BANI:

*Zapustili so me vsi obrazi,
zato ne dolivaj olja v žaro moje samote.*

LEPA VIDA:

*Napisi nad usodo mladosti
so le nespoarazum v ravnovesju prvotne verzije
nikoli izpete pravljice.
Nadaljujva jo ob stičišču mračnih ruševin
in tvoja podoba bo našla sled v
brežsumni ekstazi ponovnega rojstva.*

BANI:

*Takrat si iz svojih prsi iztrgala mojo senco.
Ugasnila si ogenj strasti in oblila si se s tančico megle,
da so lahko dežne kaplje pronicale v preddverje moje lobanje,
saj si mi odnesla cvetne liste z vhoda v mojo zarjo.*

LEPA VIDA:

Vsakdo lahko zablodi,

*a zdaj vem,
da bi morala ostati.*

BANI:

*Poglej me sedaj.
Posušen kakor suho listje se drobim pod nogami samote.
Bolijo me njene stopinje
in veter počasi raznaša mrvice moje ničevosti.*

LEPA VIDA:

*Nekega jutra sem se ponovno prebudila
in našla sem izgubljeno podobo.
Strgala sem si masko,
ki mi je uničila obraz.*

BANI:

*Prepozno.
Dolgo sem v molku iskal žarke tvojih oči.
Klical sem te z železnim jezikom,
a so besede strmele le v samotno brezno.
Niso te doklicale.*

GLAS SONČNIH ŽARKOV:

*Kadar bi moral teči za soncem,
se ti po žilah razlije citoholin
in burja se upre v tvoje prsi*

*ter zdrobi zobovje tvojega nasmeha.
Z roko hočeš treščiti ob steklena vrata,
a se sesuje tvoja dlan.*

*Glas se izgubi v labirintu misli
in nikakor ne najdeš začetka kodrastih šepetov,
dokler ne umolkneš,
dokler ne spoznaš,
da se klici izgubljajo v prihajanju večera.*

LEPA VIDA:

*Ne razumem tvoje govorice.
Opisuješ mi jaso,
na kateri sva se potapljala v svilene rjuhe,
obenem pa sovražiš svoje dihanje.
Na tihem se želiš vrniti,
a tvoje noge nočejo stopiti v tisto pokrajino.*

BANI:

*Nimajo moči, da bi ponovile pot.
Razsejan sem po pesku, s katerim sem se zlil,
ko sem se polomil na skalovju bolečine.*

LEPA VIDA:

*Ne poznam te več.
Včasih je iz tebe vela svetla, razburkana reka,
v kateri sem se napajala*

*(v sami srajčki sem se predajala ponočni belini),
sedaj pa se skrivaš pod koreninami trave.
Stopi ven,
da bova midva lahko sejala semena po zemlji ljubezni.*

BANI:

*Midva?
Naju že zdavnaj ni več.
Kjer sva se spuščala po brzicah brezskrbnosti,
je le še pepel.
Celo dim je ugasnil.
Že zdavnaj sva umrla.*

Jana Skaza

* * *

Še sanjavo odprta koža

dih

tiho

njegovi izdihi

čarodni prašek, ki ga razpihuje veter

kaplje dežja

hladne

polzijo po njenem obrazu

zdiyo se solze

s svojo tanko roko

tipa

po prostoru, ki ga obdaja

čudno tiho

mirno

že dolgo njene oči ne vidiyo

njena ljubezen odpušča

ko se vrača

z dekliško postavo v njegovi senci

sveža

nevčerajsnja

ne joka

samo zabada igle v telo

mimo

spregleda

njegova koža izgubi vonj

njegov obraz postane prozoren

samo

dež

lesketajoča kapljica zadnjega oblaka

ji polzi po licu

Lidija Žižek

Ti, ki si poslednji spomin nanje...

Krila so se mi zlepile, solze so se posušile na listu mojih obrazov.

Sede, s kitaro v rokah, si mi odprl rane in veje bolečine so vzklike nova drevesa. Drevesa, pod katerimi smo iz dneva v dan rasli novo travo...

Ostal si samo ti, ki si poslednji spomin nanje. Z dlanmi jih dihaš, z besedami jih govoriš, z očmi jih rojevaš in s srcem jih živiš. Blizu si, a njih, ki si jih želim nazaj, ni...

Skupaj smo cveteli, skupaj smo jokali - skupaj smo bili vse...

Ostal si samo ti, ki si poslednji spomin nanje. Ti, ki me s svojim molkom ubijaš. Ubijaš spomine, ko smo te pod tvojim drevesom sanjali...

Ko bodo strune tvoje kitare spregovorile in ko tvoj molk ne bo več ubijal, takrat jih boš znova zaživel.

In takrat bomo za vedno izgubljeni našli tvoje drevo, kjer bomo iz dneva v dan rasli novo travo...

Stanka Letonja

Resničnost resničnosti resnice laži

*Statistika nam kaže,
da vsak človek kakor pes laže,
v šoli in na delovnem mestu,
v postelji in na sekretu,
tudi če pove resnico,
je to še vedno svojevrstni način,
saj resnica je laž,
povedana na drugačen način.*

Domen Knez

** * **

Ustavim se. Utrujena se zgrudim pod neko drevo, iz katerega se cedi med. Prašek je čudno grenkastega okusa. Začutim, kako mi razreže kožo. Čutim bolečino, glavo mi bo razneslo z ramen. Čutim, da je ob meni hudič. Pozabiti hočem. Delam se, kot da ljubim čebele, na cvetovih bele detelje. Izmišljam si ljubke svari, potem jih poskušam zgraditi iz belih meglic pred očmi in tistih visoko nad menoj v neskončnosti neba. Slišim šum sreče. Razpara me. Iztrga iluzije. Z dolgimi kremplji vstavlja gnusno kepo krvi iz žolča. Spet me zašije, vendar ne odtrga iz robide narejene niti. Pusti jo, da mi razpraska kožo na trebuhu, ki je čudno napihnjen. Želim si otroka, mi šepetajo. Nikjer ni nikogar, a v meni vseeno razbija. Slina se mi cedi iz ust, a si je ne morem obrisati. Potem vse izgine. Samo nič je okrog mene, nič me srka vase z neverjetno močjo. Nič ne čutim, nič ne vidim, nič ne slišim, ne mislim. Vseeno se dvigam. Ne jaz. Ne moje telo. Kljub temu le jaz, bitje neslišnosti. Milijoni stvari postanejo nekaj, kar je ob meni, kar poznam, le jaz ne obstajam več. Nič, le svet preteklosti bo točil živo srebro izpod trepalnic in rekel, v trenutku je spoznala konec...

Lidija Žižek

Zakaj jaz?

*Iz šole sva skupaj odšla,
oba drug v drugega zaljubljena.
Sva po poti se poljubljala,
v toplem dnevu sva uživala.*

*Ker torbo je pozabila,
se je v šolo vrnila.*

*Sem jo pred kopališčem čakal,
ampak nisem je dočakal.*

*Zato sem šel po poti nazaj
in kmalu prišel na šolski kraj.*

*Tam je stala množica ljudi
tudi reševalci tam so bili.*

*Sem hitro stekel tja
na svetu večjega še ni bilo gorja.*

*Na tleh je ležala
in ni se več pobrala.*

*Bila je v krvi vsa,
ni več niti dihala.*

*V obupu sem padel na kolena,
zdaj za vedno je izgubljena.*

*"Le kaj naj naredim,
da nazaj jo dobim?!"
sem v joku dejal
in na mestu sem obstal.*

*"Zakaj ravno ona,
zakaj ne jaz?!"*

*Zastokal sem naglas
in gledal njen obraz.*

*Zakaj je avto prehitro vozil
in ravno njo povozil?*

*Najraje bi domov se odpravil
in tam še sebe na drug' svet spravil.*

*Zdaj bom do konca življenja trpel,
le zakaj mi jo je Bog vzel?*

Srečko Muršič

Nerazumljivo

Stojim v palači in lavo sipljejo na grič,
na klopi pred hišo ni nič
in mesto se utaplja v skeleči bolečini...
skala trka na srce,
popotnik mimo gre,
kače se prepletajo v dolgo kito,
ki jo drži senca v rokah...
Kje je klavir, ki je igral tu vso noč?
Spopade konja moč, da bi tekel -
tekkel po gozdovih, puščavah,
glavah in travah,
po ravninah in planjavah...
Metulj je padel v reko
in plamen šviga
kot neutrudno oko,
oko,
ki, glej,
da ti roko...
Medved iz železa in nafte tke
pajkovo mrežo
in zid se podira, nekdo v daljavi zdaj,
zdaj,
da ... sonce umira.

reši se!
Da ne bo prej misel zgorela,
da ne bo prej juha padla z
mize,
ker stekli pes grize, grize
in trga meso...
Kaj je to?
Vse je krog, neutrudna sfera,
vse je mera za življenje...
Pusti to majico, naj leži!
Naj jo prah zasiplje,
naj razpada...
Nekdo pa knjige naklada.
Skeli v srcu,
pravzaprav boli,
bolečina je kot kri,
povsod je-
v glavi, v rokah...
Sonce se utaplja v mlakah krvi,
vse to boli!
Pahni morje na štedilnik
in končno umij svoje roke,
saj mene

*Reši se, pes! Mačka,
in njo
in njega*

*in konja
in tebe
in vse,
boli, skeli...*

David Bedrač

Najine ptice...

Zrem v sliko in te ujeta med spomini iščem. Solze polzijo po strunah, kjer so nekoč polzeli prsti tvojih dlani...

Ležala sva v travi, ki sva jo kot otroka umirala. Veter je dihal tvojo pesem in rdeče nebo, ki si ga risal na moje dlani, je bilo najino. S krili sva letala ptice v zraku, s sapo sva plesala liste na vejah, z dlanmi sva se dotikala oblakov na nebu...

Dež mi je z dlani brisal rdeče nebo, ki je slikalo vedno bolj črne barve. Najine ptice so izginile, listi so molčali in ti si nemo zrl v neznano. Z mrzlimi dlanmi si objemal kitaro... Nato sta se v molku izgubila in ostala sem sama. Dež je ugasnil plamen, v katerem si ugasnil tudi ti...

Zrem v sliko in te ujeta med spomini iščem. V rokah držim kitaro in obujam spomine, ko je veter dihal tvojo pesem... Utopljam se v konici igle. Letim, kot sva nekoč midva letala najine ptice. Samo še trenutek in skupaj bova jedla peresa neminljivosti...

Stanka Letonja

Razdvojen

Ogenj si in voda hkrati. Brez usmiljenja uničiš harmonično in lepote polno življenje vrtnice, čeprav veš, da bi lahko ti bil tisti, ki bi ji življenje dajal. Želiš si njene bližine, njene krhkosti, sreče, a tvoja strast vedno zmagaja. Brezupno se boriš z njo, saj nekje globoko v sebi veš, da bo zmagala in zdaj znova in znova uničila zdaj to, zdaj drugo lepoto, ki si je želiš.

Tvoje ustnice hrepenijo po poljubih ljubezni in jih hkrati ženejo v stran. Telo trepetaja ob dotiku svilene tančice mojih čustev in ob enem beži. S pogledi iščeš moje misli ter si ne upaš vprašati. Želiš si moje duše, a zapiraš vrata svojega srca.

Voda v tebi želi pogasiti ta ogenj, ki uničuje. Želi ga pokončati za vedno. A nekaj ji ne da - tvoj strah pred izgubo, tvoj strah pred predanostjo, strah pred ljubeznijo in sovraštvom. Karkoli že govorijo tvoje oči, vse ostane brez pomena, ko me ponovno zavrneš, raniš. Ran je vedno več in vedno bolj bolijo. Kmalu bom podlegla in ...

Zato pojdi po svoji poti usode. Pozabi na naju. Vem, da boš nekoč, nekje, srečal nekoga s komer boš lahko premagal najvišje vrhove in najgloblje globine. Takrat boš šel skozi puščavo in ne čutil žeje. Živel boš in ne ubijal.

Metka Cafuta

Zmedenost besed

Prozornost časa. Steklenica utvar.

*Volumen telesa stisnjenega v
zamašek.*

*Plutovinaste roke segajo po suhem
žganju,*

ki peče po razžganem grlu.

*Trgam zelene jagode na steblih
pohabljenosti.*

*Cvileči glasovi mačk, ki jih vlečejo
za rep,*

mi parajo ušesa.

*Spete roke množično padajo
po ustrojeni koži tigrov.*

*Le-ta se od bolečin zvija, kriči
in raztepa po tridimenzionalnem
prostoru
med očmi.*

*Ribe plavajo po porah kože napete
preko*

prevelikega okostja.

*Kristalne stene ustrahujejo duše
mladih šakalov, ki s kremplji trgajo
meso s furij.*

*Tiktakanje srebrne ure odmeva po
zvoniku milosti.*

*Igranje z besedami prehaja v naravno
zavozlanost prekrvavljenih kit.*

*Betonske ulice, polne pisanega cvetja,
v meni rišejo iskrice slovarjev.*

Valerija Štumpf

Utelesenje hrepenenja

(objava v Literaturi št. 58)

Odluščili so vato z mojih izvirov cvetenja. V enem samem zamahu so me zrušili, kakor da bi vse črede podivjale in se zapletle v mreže zadimljenega drobovja. Nasilno so mi vzeli toplo gnezdo in me presadili v prostor brez oblike. V koprnjenju kresničaste slutnje so zablatili razlastitev mojih poti.

Ta zemlja mi ne ustreza, saj melanhonija curlja pod odeje. Odeje pa pozabljajo skrivnosti. Silhueta obrisa pada na soj sveče, ki drobi ogledalo na neštete koščke preteklosti. Perfekcija glasu in forme razmejuje nasilno otrplost svetlobe. Maščevalna groza mi hripavo gazi pogled, in kakor da je na meni dvajset ton svinca, me tišči v poslednje središče tesnobe.

Globoko diham in hladam za zrakom, ki mi ga zmanjkuje. Občutek imam, da ga pošastna tihota nevidne bolečine izsesava iz prostora. V mislih jasno vidim človeka, ki ga je napadlo desetine kač, in v ušesih jasno slišim njegove krike strahu v zadnjih vzdihljajih življenja. Resničnosti posojam telo, da lahko neomajno bistrim upor. Zatekam se v brezpotno shrambo časa. Branim se krste, ki so mi jo izklesali. V plamenih neprizanesljivih krutosti rojevam radostno hrepenenje nesanjanih gradov. V odsev mavričnega močvirja se ovijam, da se hrupna resničnost odbija od stene cvetnega prahu. Preprečujem jim dostop do bista.

Krčim se v žarek, ki bo lahko skozi najmanjšo špranjo pobegnil iz prostora, v katerega so me zaprli. Potrebujem svetlobo, da bo moja moč lahko porušila množično butanje neznosnih vrat. In ko bom zmogla zdrobiti veselje nečlovečnosti, bom zadovoljila iskanja Kasandrinih klicev. Prepustila se bom vetru, da me bo odnesel na rodovitna, nezastrupljena tla. Utekočinila se bom, da bom lahko izbrisala podobo, ki so mi jo izklesali.

Takrat se bo iz tihe globočine moje izpolnitve izrezal iskren smeh, ki bo upepelil nasprotja jezika. Izginile bodo vse sponse. Objela bom misel, ki me bo vodila v tempelj odločnosti. Prepustila se bom nežnosti in se združila z angelskim petjem.

Jana Skaza

Popolnost

*Bog naj bi ustvaril človeka,
a človek sam s sabo ni nikoli zadovoljen,
zato bo ustvaril umetnega (človeka),
s kloniranjem,
s kloniranjem in le-tega nadziranjem,
s stvaritvijo ljudi, živali in rastlin vseh nacij,
za spolne potrebe bodočih generacij.*

Domen Knez

Voda

*Voda lahko miruje,
ali po svetu potuje.*

*S celim svetom si povezan lahko,
če v vodo potisneš samo roko.*

*Vodo imam rad,
ker v njo hodim tudi srat.*

*Ko po puščavi hodiš,
kaj kmalu zablodiš.*

*Ne moreš verjeti,
da boš kmalu moral umreti,*

*ampak voda te lahko reši trpljenja
in ti da novega življenja.*

*Voda v potoku žvrgoli,
v njej si rit namačeš ti,
ker ti iz nje zelo smrdi.*

*Le kaj moramo narediti,
ko si zobe moramo umiti?*

Seveda vodo moramo dobiti.

*Zato uživajte je koliko je hočete,
le pazite nanjo, da česa ne zamočite.*

Srečko Muršič

* * *

Gledam, kako se na oknu utrne dežna kapljica.

Spolzi po oknu kot solza po mojem licu.

In z vsako solzo se mi odtrga del srca.

Ko ne bom več imela solz, da bi jokala,

te ne bom več mogla ljubiti, saj v meni ne bo več srca.

In vse to si ti povzročila, saj jočem samo zaradi tebe.

Maja Mojze

Ujeti v odtujenosti

Drobna deklica s kratko pristrizhenimi črnimi lasmi je prišla na balkon. Na Dunaju, v drugem okrožju, ob 8.10 zvečer. Balkon je v tretjem nadstropju, pod njim sta še dva in nad njim prav tako dva. Deklica ima v roki vrečko. Rdeče in bele barve. Odpira jo in jemlje ven posamezne koščke in jé. Večerja. Sama.

Na balkonu nad njo je prišel ven deček. Črni, kratko pristrizheni lasje. V kotu ozkega balkona je prislonjeno njegovo kolo. Majhno, otroško. Pisano. Na njem je zastavica. Deček se poskuša peljati. Seda na kolo, obrača pedale, a ne pride nikamor. Zastavica na kolesu plapola v vetru.

Deklici na spodnjem balkonu se je pridružil moški. Črni, daljši lasje, neobrit. Trebuh od piva. Verjetno njen oče, ali kaj drugega... S seboj ima črn plastičen stol. Deklica sedi na tleh. Poda mu košček iz svoje vrečke. Moški je. Žveči in žveči. Dolgo. Pogled zazrt v daljavo.

Na zgornji balkon je prišla ženska. Verjetno dečkova mama. Rdeče pobarvani lasje. Dolgi, neurejeni. Nasloni se na balkon. Kadi. Pogled zazrt v daljavo.

Na spodnjem balkonu moški vstane. Nasloni se na ograjo. S prsti gre skozi lase.

Na zgornjem balkonu gre ženska s prsti skozi lase.

Deček poganja in poganja pedale. Deklica jemlje in jemlje koščke iz vrečke. Ženska kadi. Moški duha dim, od zgoraj... nad njim, tako blizu njega...

Moški skloni glavo. Ženska ugasne cigareto in odide. Deklica ponudi moškemu košček iz svoje vrečke. Deček še vedno poganja pedale.

Pol kilometra proč teče Donava. Skozi milijonsko mesto s tisoči in tisoči balkoni.

Vladka Tucovič

Gepard

*Sivi oblaki drsijo po nebu,
kakor temne pajkove mreže,
črni gozdovi gorijo,
volkovi tulijo!*

*Gepard drvi skozi čas,
da bi ujel svetlobo,
da bi se rešil strahu,
da bi premagal tesnobo...
Gepard beži!*

*Skače, drvi čez prepade,
umika vulkanskim se žrelom,
ki lačno odpirajo usta.*

*Dim ga duši,
pri srcu ga stiska.*

*Gepard drvi,
drvi skozi čas,
da bi pobegnil,
da bi premagal samega sebe...*

*Gepard se končno
ustavi,
dim ga duši,
ogenja ga davi.*

*Še zadnjič ozre
se v daljavo -
črno obzorje in ogenj,
žalostno gleda gorečo planjavo
in tiho naposled zaspi...*

David Bedrač

Zaključevanje

Dviga se glas tvojega nemega jezika.

Spuščam glavo na ramena igranega zavetja.

*Posipam grenkobo z veliko dozo sladkorja
mojih solza, zaznamovanih od tvojega imena.*

*S prsti rišem grozo sence na tvoje čelo,
da bi ti nakazala smer poteka
tvojega zlaganega življenja.*

*Rišem ti mračnih spominov v belo nedolžnost
bolanih prstov.*

*Garjavost tvoje ljubezni me spreminja v
ubijajočo se grozo razvalin sivega kamenja.*

Pero nenehno preskakuje.

Misli, debele kot slovar, se počasi končujejo.

Valerija Štumpf

Študijski oddelek
D 82-1

Razokvirjena

42062

821.163.5-1:908 Ptuj

5052963

KNJIŽNICA PTUJ

C06155 8